

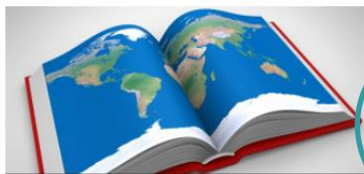
ד"ר דפנה שחר ימס
כנס חינוך מיוחד, מרץ 2022

יחידות הוראה מתוקשבות

מחולל ההוראה הוא פלטפורמה דיגיטלית לבניית שיעורים בהתאמה אישית. באמצעות מחולל ההוראה תוכלו לגרור את התכנים המוצעים לשיעור שפיתחתם שמרו באזור האישי במרחב הפדגוגי. היכנסו למאגר יחידות ההוראה המתוקשבות ולסרטוני ההדרכה והחלו לחולל שיעורים.

גאוגרפיה - אדם וסביבה, ערבית | יסודי

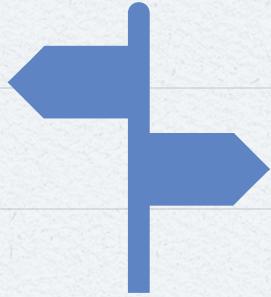

גאוגרפיה - אדם וסביבה, ערבית | חט"ב

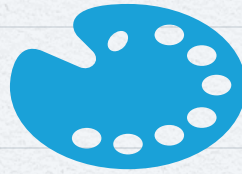

עברית: חינוך לשוני | יסודי

עקרונות

**בחירה
למורה**

גיוון

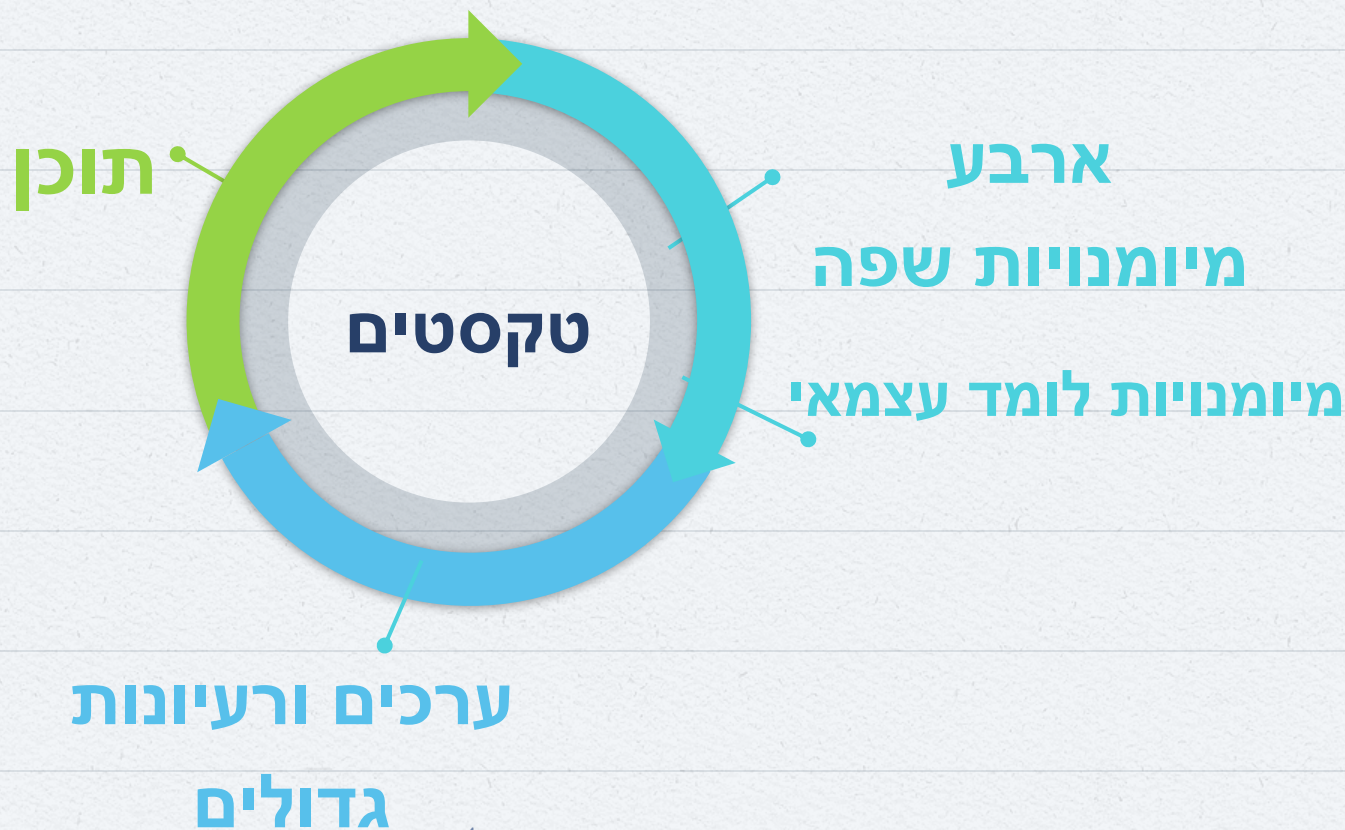
**מענה
להטרוגניות**

**מעורר עניין
חדווה ורגש**

היחידות משלבות

מאפייני יחידת ההוראה בשפה לבית הספר היסודי

× כל יחידת הוראה בנויה מ 5 שיעורים וכוללת גם הערכה.

× היחידות יקדמו את ארבע מיומנויות השפה:

× **האזנה** - הקשבה לאחר בשיחה ובדיון; למידה מתוך סרטון,

הסכת, ריאיון

× **דיבור** - השתתפות בשיחה ובדיון; דיבור בפני קהל

× **קריאה** - הבנת הנקרא מסוגות שונות; קידום שטף קריאה על פי

התוכנית "קול קורא", עידוד קריאה

× **כתיבה** - הבעה אישית ויצירתית בכתב; כתיבה לצורכי למידה

ולמטרות פונקציונליות.

מאפייני יחידת ההוראה בשפה לבית הספר היסודי-המשך

× היחידות עוסקות בקידום תחומי הידע שבבסיס האוריינות:

× **לשון** - ידע מטה-לשוני, ידע מורפולוגי, תחבירי ופרגמטי.

× **אוצר מילים ומושגים** - יצירת קטלוג מצטבר לאורך היחידות השונות בעברית ובתחומי הדעת האחרים.

מילים ערכיות/רגשיות		מילות תוכן	
פירוש	מונח	פירוש	מונח
הרגשה של להיות חלק ממהו או מקבוצה	שייכות	משענת	מסעד
מחסור במגע אישי או חברתי עם אחרים	בדידות	נעלם	נגוז
תהליך המתרחש כאשר אדם מרגיש תחושות וחווה דברים שאינם קשורים ישירות למציאות סביבו	דמיון	1. יחידת זמן של 60 דקות 2. תקופה, זמן, עת	שעה

מאפייני יחידת ההוראה בשפה לבית הספר היסודי - המשך

✕ **ספרות** – היכרות עם יצירות ספרות מתוך תוכנית הלימודים;

היכרות עם יוצרים; אמצעים אמנותיים ורטוריים; עידוד קריאה להנאה.

✕ **הרחבת הדעת** – הרחבת דעת בנושאים חשובים לחינוך הלשוני,

מתן ערך לידע, העשרתו, יצירת ענין וסקרנות ללמידה.

✕ **מיומנויות שפה בתחומי הדעת**

**בחירה
למורה**

התאמת היחידות לשונות בכיתה הנגשה אוריינית של חומרי ההוראה

**מגוון והכלה /
הנגשות אורייניות**

ממטרד למשאב – מציאת פתרונות
יצירתיים לבעיות גדולות
עברית

ממטרד למשאב יחידה לכיתות ה-1

עד לפני כשישים שנה רוכז כל הזבל של אזור תל אביב בקרבת העיר יפו. באותן שנים אנשים יצרו הרבה פחות אשפה מהיום, ובכל זאת הפכה המזבלה העירונית ההיא למטרד של לכלוך וריחות רעים.

לבקשתם של תושבי יפו הוחלט להעביר את אתר הפסולת לשטח שנמצא כשבעה קילומטרים מזרחה ליפו, סמוך למחלף מסובים של ימינו. עוד הוחלט להקים במקום מפעל למחזור אשפה, שבו יפרידו בין סוגי האשפה וייצרו דשן לחקלאות. המיזם נכשל מסיבות כלכליות, אבל משאיות הזבל של תל אביב המשיכו להגיע ולשפוך את האשפה באתר. עם השנים הצטרפו לתל אביב כל העיריות של דרום גוש דן, וכך הגיעו למקום מדי יום כשלושת אלפים טונות זבל, או במילים

ס צילום אוויר

חירייה / מרטין וייל

עד לפני כשישים שנה רוכז כל הזבל של אזור תל אביב בקרבת העיר יפו. באותן שנים אנשים יצרו הרבה פחות אשפה מהיום, ובכל זאת הפכה המזבלה העירונית ההיא למטרד של לכלוך וריחות רעים. לבקשתם של תושבי יפו הוחלט להעביר את אתר הפסולת לשטח שנמצא כשבעה קילומטרים מזרחה ליפו, סמוך למחלף מסובים של ימינו. עוד הוחלט להקים במקום מפעל למחזור אשפה, שבו יפרידו בין סוגי האשפה וייצרו דשן לחקלאות. המיזם נכשל מסיבות כלכליות, אבל משאיות הזבל של תל אביב המשיכו להגיע ולשפוך את האשפה באתר. עם השנים הצטרפו לתל אביב כל העיריות של דרום גוש דן, וכך הגיעו למקום מדי יום כשלושת אלפים טונות זבל, או במילים אחרות: כאלף משאיות זבל ביום.

השטח, שהיה פעם אזור של פרדסים ואפילו מעברה הייתה שם (מעברת מסובים), תפח לאט-לאט והתרומם לגובה. תושבי הסביבה פונו ויושבו במקומות אחרים בארץ, והר הזבל המשיך לגדול. במשך כארבעים שנה הגיע גובה ההר לשישים מטרים מעל פני הקרקע, ולשמונים מטרים מעל פני הים. אורכו השתרע על קילומטר כמעט, ורוחבו היה כארבע מאות וחמישים מטרים.

עיצוב אוניברסלי
UDL

הקראה והשמעה של הטקסט

האזנה לפני הקריאה
העצמית

מודלינג לקריאה רהוטה
במיוחד של יצירת
ספרות

מיועד לתלמידים עם
קשיי קריאה משמעותיים
שיכולים להתמודד עם
התוכן ואוצר המילים

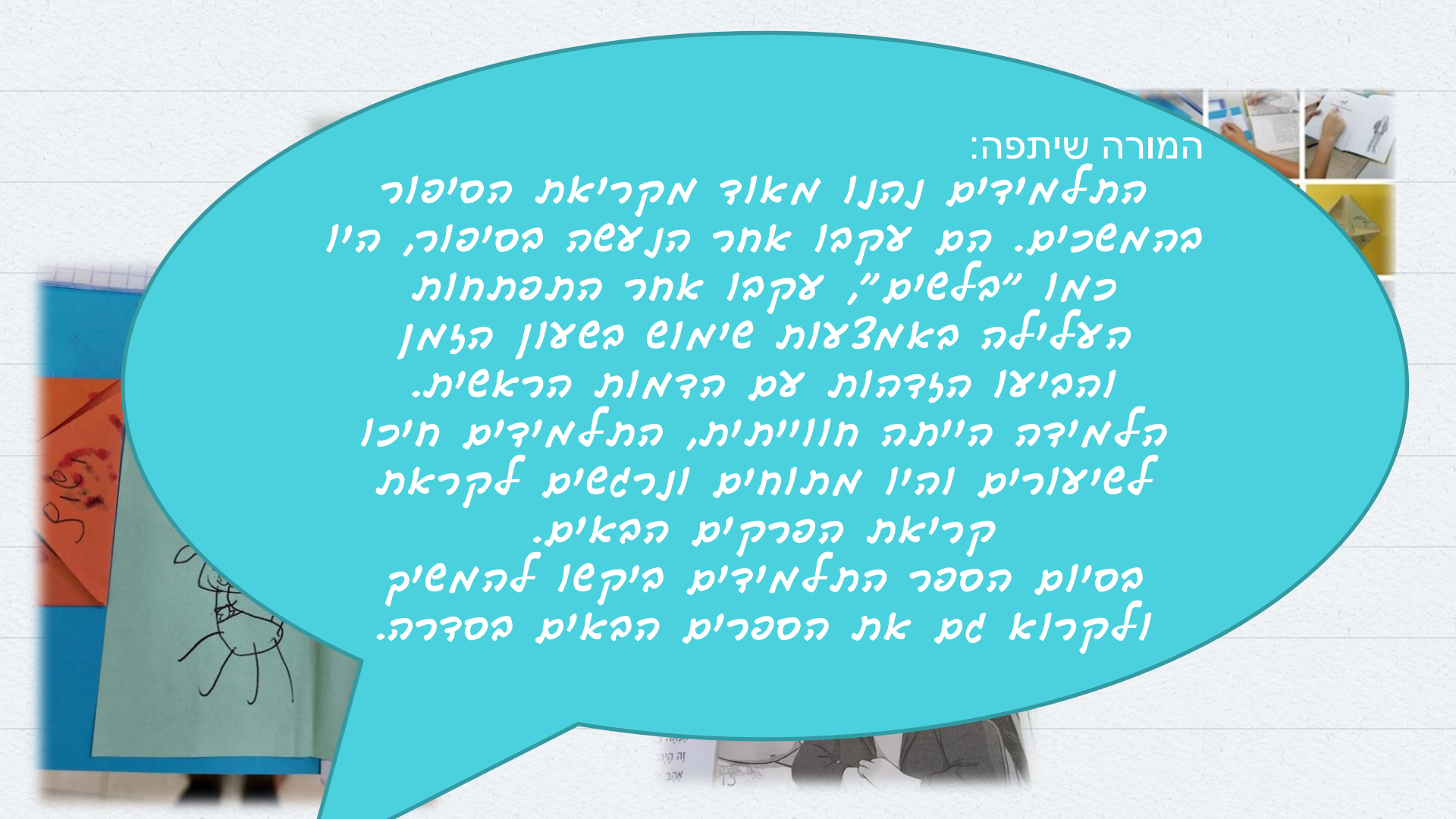

קריאה משותפת בספר ליבוי: או מה קרה לאיש עם הכלב – מאת הדס ליבוביץ', מותאם לכיתות ג'-ד'

✕ קריאה מונחת של ספר בכיתה וכוללת חמישה שיעורים שבהם אפשרויות לפעילות ושיח בכיתה.

✕ התלמידים יוצרים מחברת ייחודית המלווה את הקריאה – עם אפשרות לפורמט רגיל או דיגיטלי.

✕ אפשרויות לקריאה: קריאה עצמית, קריאה והקראה משולבים, הקראה, האזנה לספר השלם (ספרייה לעיוורים / ICAST).

A collage of children's activities in the background, including hands working with blue and white paper, a child holding a drawing, and a child's legs in a blue skirt.

המורה שיתפה:

התלמידים נהנו מאוד מקריאת הסיפור
בהמשכים. הם עקבו אחר הנצעה בסיפור, היו
כמו "בלשים", עקבו אחר התפתחות
העלילה באמצעות שימוש בשעון הזמן
והביצוע הזדהות עם הדמות הראשית.
הלמידה הייתה חווייתית, התלמידים חיכו
לשיעורים והיו מתווכים ונרשמים לקריאת
קריאת הפרקים הבאים.
בסיום הספר התלמידים ביקשו להמשיך
ולקרוא גם את הספרים הבאים בסדרה.

קידום מיומנויות

קידום מיומנות הקריאה כחלק מלמידת התוכן של היחידה

ג'ינג'י - שיר מאת מרים ילן שטקליס
עברית

- שילוב של פרקטיקות מתוך התוכנית "קול קורא" בהתאם לגיל ולמה שהטקסט מזמן.
- תרגול שטף הקריאה נועד לקדם בו בזמן את ההבנה של הטקסט ואת שטף הקריאה.

התבוננות בטבע יחד עם המשוררת
חיה שנהר

כיכר השמחה וכיכר העצב - סיפור
מאת נורית זרחי

"קול קורא"

תוכנית לקידום שטף הקריאה בבית הספר
היסודי

קידום מיומנות הבנת הנקרא - טרום קריאה

צמצום פערי ידע והעלאת ידע קודם

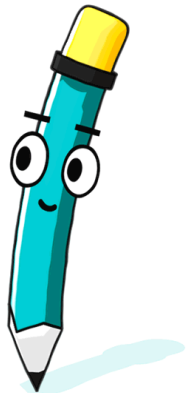
אשפה, זבל ופסולת

ציירו- כיצד נראות משמעות המילים בדמיונכם?

פסולת	זבל	אשפה

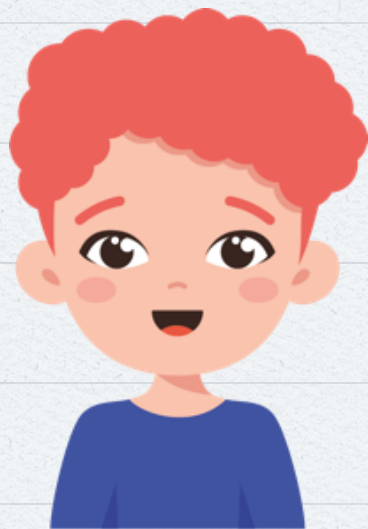
תמיכה ותווך לתהליכי כתיבה - שלבים מובנים לכתיבה

משימת כתיבה לסיכום היחידה
"גינג'י"
מאת מרים ילן-שטקליס

דוגמה מתוך
המצגת

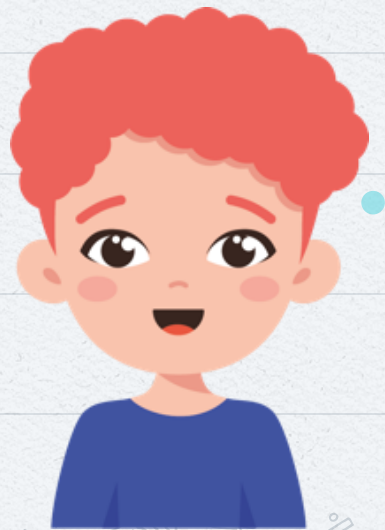

לאחר שלמדנו את היצירה, נסכם את
הלמידה במשימת כתיבה, שבה תכתבו שיח
דמיוני בין ג'ינג'י שבתחילת היצירה לג'ינג'י
שבסוף היצירה.

לפני שתתחילו בכתיבה, עצמו
עיינים,
ודמיינו את ג'ינג'י שבתחילת השיר.
מה הוא הרגיש?
מה הוא חשב?
מדוע?

כעת נדמיין שג'ינג'י שבסוף השיר נזכר
בג'ינג'י שבתחילתו ומדבר איתו.
מעניין מה היה אומר לו...

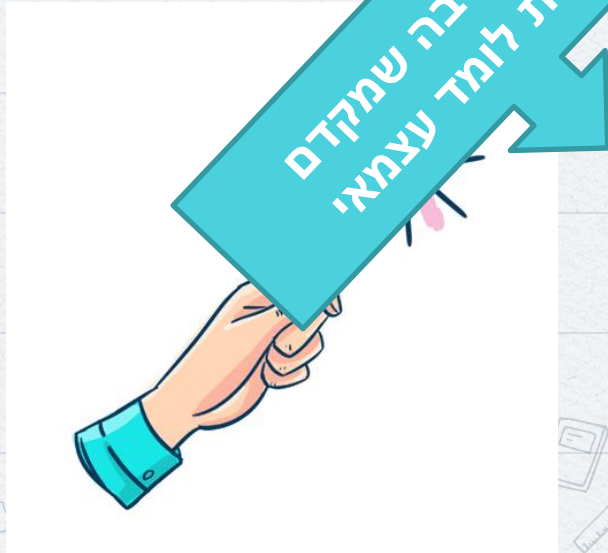
אפשר להיעזר בטבלה לתכנון הכתיבה.

בטבלה תוכלו לכתוב קודם את מחשבותיכם לגבי הדמות, ולאחר מכן לחשוב כיצד תרצו להביע את הדברים בקטע שתכתבו.

ג'ינג'י בתחילת השיר ג'ינג'י בסוף השיר		
		מה הרגיש?
		מה חשב?
רעיונות לכתיבה:		

כעת אתם מוזמנים לכתוב את הדברים שג'ינג'י היה אומר בשיחה זו.

- בעת הכתיבה מומלץ לחזור לשיר, ולחזור על המופיעים בו.
- בתכנון הכתיבה ובסיומה חשבו אם התייחסתם למופיעים הבאים:

✓ כתבתי על מה שג'ינג'י הרגיש ועבר

✓ כתבתי על הסיבה למצוקה שלו

✓ כתבתי על השינוי שעבר

✓ כתבתי בשפה ברורה

✓ השתמשתי במילים שלמדנו ביחידה

✓ השתמשתי בכתב תקני ובסימני פיסוק

דגמים לכתיבה

תבנית לכתיבת הוראות למשחק

שם המשחק: _____

למי מיועד המשחק? _____

מטרת המשחק: _____

הציוד הנדרש: _____

מהלך המשחק:

1. _____

2. _____

3. _____

4. _____

5. _____

סיום המשחק:

מחווה - כתיבת הוראות למשחק

לאחר השלמת כתיבת ההוראות, נבדוק:

- האם כתבנו את שם המשחק?
- האם יש מידע כללי על המשחק? (אוכלוסיית יעד, מספר משתתפים, ציוד נדרש)
- האם כתבנו את מטרת המשחק?
- האם ההוראות כתובות על פי הסדר?
- האם הפועל בהוראות הוא בציווי (למשל: חלקו ארבעה קלפים לכל משתתף), או בהווה רבים? (מחלקים ארבעה קלפים לכל משתתף).
- או שהפועל צמוד למילת המלצה, חובה או איסור? (כמו למשל: כדאי ל... צריך ל... אסור ל...)
- האם כתב היד מובן, קריא ומאורגן?
- האם בדקנו שהמילים כתובות ללא שגיאות כתיב?

איך משחקים? - שיעור 4 - מחווה אביבה הולמס

איך משחקים? - שיעור 4 - ג'נט אביבה הולמס

כיצד מומלץ לכתוב מכתב שישכנע להצטרף ולסייע במיזם?

כדי לכתוב מכתב ברור ומשכנע כדאי להתייחס להיבטים הבאים:

1

פתיח

- פנייה למי שהמכתב מיועד לו
- הצגה עצמית
- מטרת המכתב

2

הצגת המטרד

- הגדרה מפורשת של המטרד
- תיאור המצב כיום

3

הפתרון המוצע

- הצגת הפתרון כמשאב

4

סיום

- פנייה לנמען לתמיכה וסיוע במיזם
- מילות תודה וסיום

שפה

- שפה רשמית ומשכנעת
- שימוש במילות קישור כדי לחבר בין הרעיונות
- מומלץ להשתמש במילים מתוך היחידה
- שימוש נכון בסימני פיסוק
- כתיבה ללא שגיאות כתיב
- כתב יד קריא
- הכתיבה בדף מאורגנת

תוספות

ממחישות ומרחיבות

(תצלום, איור, דוגמה, סיפור מעניין שקשור לנושא)

כיצד מומלץ לכתוב מכתב שיעודד להצטרף ולסייע במיזם?

כדי לכתוב מכתב ברור ומשכנע
כדאי להתייחס להיבטים הבאים:

מבנה ותוכן:

חלק	מה כולל החלק?	באילו מילים ניתן להשתמש?	האם ביצעתי? לסמן V
כותרת	נושא המכתב	הנדון...	
פתיח	פניה רשמית למי שהמכתב נכתב עבורו ותפקידו	לכבוד..., שלום רב...	
	הצגה עצמית	אנו...	
	מטרת המכתב	פונים אלייך בבקשה... מעוניינים לקדם את...	
תיאור המצב כיום	נציג את המטרד ואת הבעיות הנגרמות ממנו בצורה מפורטת	מטרד, בעיות, סכנה, מפגע...	
הגדרת המטרד	נגדיר את המטרד באופן מפורש	משאלת השאלה...	
הצגת הפתרון	נציג את המיזם שעליו חשבנו	אנו מציעים... משאב... יפתור...	
מהם היתרונות בפתרון זה?	איך הפתרון מסייע לסביבה?	יסייע... יאפשר... יקדם... יתרון... חשיבות...	
פנייה לעזרה	נבקש מהאדם לתמוך במיזם ולסייע לנו במה שאנחנו זקוקים לו על מנת לבצעו	אנו פונים אלייך בבקשה... זקוקים לסיוע... ציוד... עזרה...	
סיום המכתב	נודה על קריאת המכתב ונסיים עם שמות כותבי המכתב (ניתן לחתום מתחת לכל שם).	אנו מודים... תודה רבה... מחכים לתשובתך... בברכה...	

מיומנויות משוב - כחלק מפיתוח כישורים ניהוליים

משוב עצמי-
רפלקציה

משוב
עמיתים

משוב על ידי המורה

שִׁיחַ

מחוזות

על מה
נרצה לקבל
משוב

קביעת
קריטריוני
ם למשוב

מתן כלים
למשוב

בשיחה

בכתב

משוב על כתיבה – ממטריד למשלב

שם התלמיד/ה: _____ שם המיוס: _____

ממני אלייך...

התייחסות כללית לכתיבה ולנקודות החוזק בה

כמה מילים	משוב	רכיב
	היוזר את הסמן הירוק ומקמו במקום המתאים	תוכן: רעיונות מתאימים, חשיבה יצירתית, הצגה ברורה ועשירה של המטריד, המשלב ודרך הביצוע.
		מבנה: כתיבה בהתאם למבנה של מכתב/כתבה, התייחסות לכלל הרכיבים המוצגים בדרך מלווה. הכתיבה.
		שפה: שימוש בשפה תקינה ומשכנעת, שימוש במילות קישור ובמילים מתוך היחידה.

כשקראתי את מה שכתבת הרגשתי:

משוב

נקודה לשימור

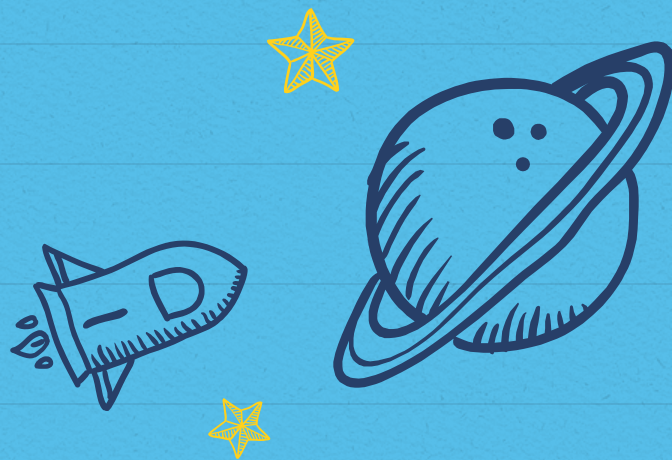
נקודה לשיפור

לסיכום מלב אל לב,

בכתיבה בהמשך כדאי

אז איך זה
עובד?

שאלות?
מחשבות?

תודה

דפנה שחר ימס

daphna.shahar@gmail.com